

Duinen met *Hippophae rhamnoides* (H2160)

Verkorte naam: Duindoornstruwelen

1. Status

Habitatrichtlijn Bijlage I (inwerkingtreding 1994)

2. Kenschets

Beschrijving: Het habitatype betreft door duindoorn (*Hippophae rhamnoides*) gedomineerde kustduinen. Naast duindoorn kunnen ook bepaalde andere struiken met hoge bedekkingen voorkomen, waaronder gewone vlier (*Sambucus nigra*), wilde liguster (*Ligustrum vulgare*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*).

Gemengde begroeiingen van kruipwilg- en duindoornstruweel worden op basis van de dominante soort tot habitatype H2160 of H2170 gerekend.

De plantengemeenschappen van de duindoornstruwelen behoren allemaal tot één verbond (het *Berberidion vulgaris*).

Het is niet nodig binnen het habitatype subtypen te onderscheiden.

Vegetatietypen. Goed: Begroeiingen die worden gerekend tot de associatie *Rhamno-Crataegetum* (37Ac3)²⁰ en begroeiingen van de associaties *Hippophao-Sambucetum* (37Ac1) of *Hippophao-Ligustretum* (37Ac2);

Matig: Door Duindoorn gedomineerde rompgemeenschappen, te weten RG *Hippophae rhamnoides-Sonchus arvensis*-[*Berberidion vulgaris*/*Ammophilion arenariae*] (37RG1), RG *Hippophae rhamnoides-Cladonia*-[*Berberidion vulgaris*/*Tortulo-Koelerion*] (37RG2) en RG *Hippophae rhamnoides-Calamagrostis epigejos*-[*Berberidion vulgaris*/*Polygalo-Koelerion*] (37RG3).

Niet tot het habitatype worden derivaatgemeenschappen gerekend, zoals DG-*Rosa rugosa*-[*Berberidion*].

Code habitat (sub)type	Code	Vegetatietypen	Representativiteit	Voorwaarde
2160	37AC01	<i>Hippophao-Sambucetum</i>	goed	
2160	37AC02	<i>Hippophao-Ligustretum</i>	goed	
2160	37AC03	<i>Rhamno-Crataegetum</i>	goed	
2160	37RG01	RG <i>Hippophae rhamnoides-Sonchus arvensis</i> -[<i>Berberidion vulgaris</i>]	matig	
2160	37RG02	RG <i>Hippophae rhamnoides-Cladonia</i> -[<i>Berberidion vulgaris</i>]	matig	
2160	37RG03	RG <i>Hippophae rhamnoides-Calamagrostis epigejos</i> -[<i>Berberidion vulgaris</i>]	matig	

Relatief belang in Europa. zeer groot

Nederland draagt een grote verantwoordelijkheid voor het habitatype, enerzijds vanwege de omvang van de oppervlakte in ons land. Verder is de verscheidenheid aan struweelsoorten in de goed ontwikkelde voorbeelden van duindoornstruwelen groot. Ook ligt ons land centraal in het verspreidingsgebied.

²⁰ Hoewel Duindoorn in deze gemeenschap doorgaans een minder dominante positie inneemt, is deze soortenrijke associatie van het *Berberidion* zo verbonden met de duindoorn-struwelen, waar ze ook uit ontstaat, dat ze eveneens tot het habitatype wordt gerekend.

3. Kwaliteit

Kenmerken van een goede structuur en functie:

- Dominantie van struiken;
- Gering aandeel van exoten;
- Aaneengesloten oppervlakte van het type tenminste 400 m².

4. Bijdrage van gebieden

Verspreiding binnen Nederland: Het habitatype komt voor in alle duingebieden van het Zwin tot Rottumeroog.

Verspreidingskaart duindoornstruwelen

Huidig voorkomen en Natura 2000: De totale oppervlakte van de duindoornstruwelen bedraagt in ons land naar schatting enkele duizenden hectaren. Het merendeel daarvan is echter niet bijzonder goed ontwikkeld. Circa 90% van de oppervlakte ligt binnen de Natura 2000 gebieden. Het habitatype komt voor in alle als te beschermen beschreven kustduingebieden.

De best ontwikkelde duindoornstruwelen worden aangetroffen in de kalkrijke duinen (Doing 1988), in een brede zone tussen de zeereep en het binnenduin. De beste voorbeelden liggen in Meijndel en Berkheide (97), Voornes Duin (100) en Kop van Schouwen (116).

In de kalkarme duinen zijn duindoornstruwelen vooral te vinden in de delen die enigszins kalkhoudend zijn. Ze komen daar vooral dicht achter de zeereep voor, zoals in het zuidwesten van Duinen en Lage Land Texel (2).

H2160 duindoornstruwelen: relatieve bijdrage van Natura 2000 gebieden

Natura 2000 gebied	Huidige rel. bijdrage (1)	Potentiele rel. bijdrage (2)	Argumentatie (1) of (2)
Kop van Schouwen	++	++	(1) Opp. >15% goede kwaliteit
Meijndel & Berkheide	++	++	(1) Opp. >15% goede kwaliteit
Voornes Duin	++	+	(1) Opp. >15% goede kwaliteit (2) Oppervlakte neemt af naar 2-15%
Coepelduynen	+	+	(1) Opp <2% goede kwaliteit
Duinen Ameland	+	+	(1) Opp. 2-15%
Duinen en Lage Land Texel	+	+	(1) Opp. 2-15%

Natura 2000 gebied	Huidige rel. bijdrage (1)	Potentiele rel. bijdrage (2)	Argumentatie (1) of (2)
Duinen Goeree & Kwade Hoek	+	+	(1) Opp. 2-15%
Duinen Schiermonnikoog	+	+	(1) Opp. 2-15%
Duinen Terschelling	+	+	(1) Opp. 2-15%
Duinen Vlieland	+	+	(1) Opp. 2-15%
Grevelingen	+	+	(1) Opp. 2-15%
Kennemerland-Zuid	+	+	(1) Opp. 2-15%
Manteling van Walcheren	+	+	(1) Opp. 2-15%
Noordhollands Duinreservaat	+	+	(1) Opp <2% goede kwaliteit
Duinen Den Helder en Callantsoog	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit
Schoorlse Duinen	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit
Solleveld & Kapittelduinen	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit
Westduinpark & Wapendal	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit
Westerschelde & Saeftinghe	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit
Zwin & Kievittepolder	-	-	(1) Opp. < 2% matige kwaliteit

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends: Het habitatype heeft zich de afgelopen decennia sterk uitgebreid ten koste van duingraslanden van habitatype grijze duinen H2130. Het is een gevolg van eerder als gevolg van Veel broed- en trekvogels profiteren van de uitbreiding van de duindoornstruwelen. Op landschapsschaal kan de uitbreiding van duindoornstruwelen echter als negatief worden bestempeld omdat het heeft geleid tot een sterk verlies aan soortenrijke duingraslanden.

Recente ontwikkelingen: Enerzijds heeft het habitatype zich in recente tijd verder uitgebreid als gevolg van het instorten van de konijnenstand. Anderzijds zijn in de laatste jaren op een aantal plaatsen minder goed ontwikkelde duindoornstruwelen in beweiding genomen of afgegraven. Dit is gebeurd ten behoeve van herstel van duingraslanden en duinvalleien. Al met al is de oppervlakte in de laatste tien jaar waarschijnlijk toch toegenomen.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
Het verspreidingsgebied is in de afgelopen decennia stabiel.

Beoordelingsaspect oppervlakte: gunstig
De oppervlakte is in de loop van de laatste decennia sterk toegenomen; dit betreft vooral struwelen met matige representativiteit.

Beoordelingsaspect kwaliteit: gunstig
1. Typische soorten: Voor zover bekend is er geen wezenlijke verandering opgetreden in de soortensamenstelling van de duindoornstruwelen.
2. Structuur en functie: De ecologische condities in de duingebieden zijn momenteel gunstig voor de duinstruwelen.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig
Het toekomstperspectief van de duindoornstruwelen is goed. Het habitatype dient echter beschouwd te worden in samenhang met andere habitattypen binnen het duinlandschap.

Definitie gunstige staat van instandhouding: Voor een gunstige staat van instandhouding dient de huidige verspreiding en soortensamenstelling. Die zijn voldoende voor een gunstige staat van instandhouding.

De huidige oppervlakte is zelfs ruim voldoende. Het is toelaatbaar dat de oppervlakte buiten het H-landschap afneemt, zolang dit ten bate komt aan meer bedreigde duinhabitattypen, zoals

habitattype H2130. Het streefdoel is de huidige oppervlakte aan goed ontwikkelde struwelen te behouden.

Oordeel: gunstig

Aspect	1994	2004
Verspreiding	gunstig	gunstig
Oppervlakte	gunstig	gunstig
Typische soorten	gunstig	gunstig
Structuur en functie	gunstig	gunstig
Toekomst- perspectief	gunstig	gunstig
Beoordeling Svl	gunstig	gunstig

6. Bronnen

- Doing. H., 1988. Landschapsoecologie van de Nederlandse kust: een landschapskartering op vegetatiekundige grondslag. Stichting Duinbehoud, Leiden.